

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală
Apare în fiecare Duminică

Abonamentul:

Pe un an 20 Cor.
Pe o jumătate de an 10 Cor.
Pe 3 luni 6 Cor.
Abonamentele să se trimită la adresa
„GAZETA POPORULUI“, Sibiu.

Adresa noastră e:
„GAZETA POPORULUI“
Nagyszeben, Rosenanger 14
(Strada Peștilor)

Inserate și anunțuri se primesc la administrația gazetelor.

Un șir cu litere mărunte întâia-oraă 60 fil,
a doua- și a treia-oraă 50 fil.

Când n'avem bani...

Dela vlădică până la opincă, toți ne plângem, că n'avem bani. Dar cine crede, că asta-i o boală nouă, ce s'a încuibat între români, cu alte multe necazuri, pe urma războiului, se înșeală amar. Seraci am fost noi totdeauna, dar mai ales atunci, când era vorba să jertfim ceva și pentru propășirea noastră.

Dacă se întâmplă să se strice coperișul bisericii din sat și preotul harnic ne îndeamnă din răspuțeri să-l reparăm, ca să nu pătrundă ploaia în casa sfințită a Domnului, noi răspundem năcăjiți și măhniți: „părinte n'avem bani.“

De câteori vine poruncă dela împărăție să sporim plata dascălului și să facem o nouă „repartiție“, pentru a mântui școala, unde învață copiii noștri, se ridică întreg comitetul și strigă într'un glas, „că nu sunt bani.“

Izvorul de bani pare a fi secat însă tot așa de tare și în punga cărturarilor noștri dela orașe. Domnul de român nu cumpără gazete ori cărți românești, din pricina, că „n'are bani“. El nu sprijinește cu nici un ban cul-

tura ori școala românească, fiind-că de, și el e om sărac. Poate dascălul ori profesorul să se mulțamească și cu mai puțin, de ce să te sinchisești tu, dându-i câțiva gologani din prisosul tău. In sfârșit mai bine îți crești copiii la streini, decât să jertfești prea mult unui așezământ curat românesc.

Intr'adevăr, cu durere trebuie să constatăm „lipsa“ asta nesfârșită de bani, care încalcă cultura noastră de pretutindeni și de greutatea căreia suferă toate pătuțurile poporului nostru. Dar cercetând mai deaproape starea adevărată a lucrurilor, vom găsi, că nu tocmai lipsa de bani ne slănjenește în mersul nostru înainte, ci cu totul altceva: n'avem inimă să jertfim cu mâna largă pentru așezămintele românești. De aceea cerem ajutoare dela stat, ca să plătim pe învățători și tot de aceea ne închinăm la atâtea guverne, ca să asigurăm profesorilor dela gimnaziile și seminariile românești leafa cuvenită. De bună seamă, că-i mai ușor să chivernisești punga altuia, decât să jertfești din câștigul tău puținel. Dar tocmai vremile grele deacum ne arată, ce

păcat săvârșim, gândindu-ne în chipul acesta. Statul își are interesele sale, pe cari nu le uită de dragul nimenui, iar noi, cerându-i bani, de bună voie ne-am legat de interesele sale și ne-am dat plainici.

Șirele aceste le scriu, iubite cetitor, chiar în clipa, când gimnaziile noastre românești, cele din Beiuș, Blaj, Brad și Brașov, sunt puse la grea încercare, prin faptul, că guvernul nu voiește să le mai împărțesească de ajutorul său bănesc, dacă nu-și pleacă capul și nu primesc câteva condițiuni umilitoare. Unii au și răspuns, bineînțeles, scuzându-se cu vorba veche a lipsei de bani și au iscălit cu o mână punctele stăpânirii, în vremece cu cealaltă mână împăturau milioanele câștigate prin minunatul noroc negustoresc al momentului.

Pare-că văd, în întâmplarea aceasta, care nu se petrece numai în curtea unui vlădică, ci se repetează, zi de zi, în sute de sate românești, unde perdem atâtea așezăminte de ale noastre, fiind-că nu vrem să jertfim pentru ele, cât ar trebui, întreaga tristă poveste a neamului meu.

Când n'avem inimă iubitoare de comora scumpă a moștenirii străbune,

Până ajunge orbul să-și capete vederile....

Poveste auzită dela Nicolae Huțuleac din Frătăuțul Nou (Bucovina).

A fost odată ca niciodată, că de n'ar fi nu s'ar povesti. A fost odată un împărat orb. Și împăratul ăsta n'a fost orb chiar din facere, dară trăind în lume, Dumnezeu știe, ce-a fost pățit — că patimele-s pe om — de-a fost orbit. Și au trecut ani de-a rândul și nu s'a mai lecut. Câți doctori în țară, pela toți a cercat, dar nici leacul să și-l fi aflat. La urmă a dat printre babe, că doară babele se răspund că știu mai mult, și-a căpătat răspuns că dacă și-a spăla ochii cu lapte de femeie curată, adecă care să nu fie drăgălașe la mulți, ci numai bărbatului ei, atunci ar putea să se lecuiască.

Dă împăratul sfără'n țară de se găsește așa o femeie să-i aducă lapte și ce-a pofti, aceea a primi. Multe a cercat și nimică n'a aflat.

Da era'n vremea cea un om sărac și

păștea porcii la un boier. Și avea porcarul ăsta o slutenie de femeie atât de colțată și atâta de holbată, că de venia cu mâncare la bărbatu-său, porcii de spaima ei o rupeau la fugă care 'ncotro apuca, de nu-i mai puteai găsi cu săptămânile.

Aude omul ista de porunca ce s'a fost dat în țară și zice: „Măi, de bună seamă că femeia mea i-ar putea fi de leac împăratului!“

Vine acasă și-i povestește nevastei-șei: „Mă femeie, este o poruncă venită în țară, dar nu știu zău de-a fi cineva harnic s'o câștige.“

„D'apoi cum, ce-i?“

„Poi iga ce-i: Este un împărat în atare țară așa și așa. Și Dumnezeu știe ce-a dat peste dânsul de nu vede cu ochii. Și leacul lui, cică, îi numai lapte de femeie. Dară ce fel de femeie? Tu nu știi! Și nici nu-ți spun, că știu că nu mai câștig...“

Femeia, bine că i-a spus, se pune pe capul lui și atâta îi roade urechile să-i spuie numai decât că nu mai are omul în-

cotro și-i spune: „Numai lapte dela o femeie care s'a drăgostit cu șapte bărbați într'o noapte îi poate fi de leac“.

Atunci ea ca o nebună prinde a bate în palme și a țupăi și a striga cât o lua gura că „aista-i norocul nostru! Brava! Aista-i norocelul nostru!“

Omul numai stă și se crucește! O întreabă că ce-i și cum.

„Apoi“ zice ea „azi noapte șase au fost la mine. Cel de pe urmă a ieșit tocmai când veniai tu. Da' nu știu zău, tu-i fi de un folos ceva? Ori tus'șapte trebuie să fie străini?...“

„Nu, nu-s de nici un folos, că tus'șapte trebuie să fie străini!“ îngână bietul om pe gânduri.

„Să lăsăm dară pe de seară“ zice ea „c'a veni și acela!“

„Ba acu-i prea târziu!“ zice omul și în gândul lui: „Bată-te varga lui Dumnezeu, hâzenie a pământului, dacă și tu te-ai aflat să ai într'o noapte șase ibovnici, apoi una mai spălățică trebuie că nici nu le mai știe capătul....“

când nu suntem gata a jertfi totul pentru înaintarea bietului nostru neam, măcar de ne-am scälda în bani și nici atunci nu vom găsi nici un gologan, ca să acoperim lipsa și să înlăturăm primejdia.

Judecata guvernului Brătianu.

După-cum s'a mai scris în gazeta noastră, guvernul lui Marghiloman a hotărât să dea în judecată pe fostul prim-ministru I. Brătianu și pe tovarășii săi, cari au început războiul român. În ședința din 11 Iulie a camerei române deputatul Gheorghe Stroici a și cetit propunerea de dare în judecată, pe care o comunicăm și noi în următoarele:

Domnule Președinte!

Domnilor Deputați!

Practica constituțională în România a fost până azi cu bunăvoință pentru greșelile sau abaterile ministrilor. Îngăduirea aceasta este poate urmarea îngrădirilor aspre pe care legea le pune în calea tragerii lor la răspundere. Când însă din vina unui guvern o țară suferă ceea-ce a suferit România, ar fi o distrugere a întregii ființe de stat, dacă legea nu și-ar întrebuița toată asprimea. Guvernele prezidate de d. Ioan C. Brătianu a aruncat România într'un războiu, pe care numai lipsa voită de informațiuni îl poate explica. Guvernul n'a știut nici cel puțin să garanteze țării ajutorul Puterilor cu cari se alia, sau să fie clădit asupra simțemintelor principalului ei aliat și vecin.

Aceste guverne cari și-au rezervat alegerea momentului intrării în acțiune, n'au fost capabile, din cauza înșelăciunii și a mituirei, să pregătească materialicește și moralicește țara, ca cel puțin ea să între în războiu cu atâtea sorți de a nu fi zdrobită dela ceasul dintâu. Peste această vină grea guvernele I. C. Brătianu, au comis dela declararea războiului până la retragerea lor, abuzuri de putere care privesc avutul țării și al particularilor și au expus Statul fără de aceasta, la cea mai uriașă răspundere, la care un Stat a fost vreodată expus.

Insuflețiți de voința de a se face deplină lumină asupra cauzelor care a produs catastrofa: hotărâți să dăm un exemplu, atât în ce privește desvoltarea normală a statului din punct de vedere intern, cât și a tăriei raporturilor noastre internaționale, care se servească drept scut pentru viitor — subsemnații membri ai adunării deputaților, lucrând pe baza dreptului ce ne conferă art. 14 din legea asupra responsabilității ministeriale, facem propunerea dării în judecată a următorilor foști miiștri: Ioan I. C. Brătianu fost prezident al consiliului, ministru de războiu și de externe. Vintilă Brătianu, fost ministru de războiu și muniții. Emil Costinescu, fost ministru de finanțe. Alexandru Constantinescu, de domenii și interne. V. G. Morțun, fost ministru de interne. Victor Antonescu, fost ministru de justiție și finanțe. Dr. C. Angheliescu, fost ministru de lucrări publice, Take Ionescu, fost vicepreședinte al consiliului de ministri.

Capetele de învinuire pe care le formulăm contra acestor foști minitriși sunt următoarele:

1) Sa violat (vătămat) dispoziția art. 122 din Constituție, prin faptul că s'a învoit la intrarea armatelor rusești în țară, fără anume lege, fapt provăzut și pedepsit de art. 2 din legea responsabilității ministeriale.

2) Violarea art. 1 din legea responsabilității ministeriale prin faptul nepregătirei armatei în armament și echipament, cu toate că a fost timp îndestulitor pentru aceasta și deși guvernul a avut la dispoziție peste un miliard în acest scop, din care o bună parte a fost luat dela destinațiune, iar o altă parte întrebuițat în cheltuieli neindreptățite.

3) Armata a fost nu numai nepregătită, dar și desorganizată prin faptul de a se fi nesocotit toate serviciile militare, concentrându-se numai la ministerul de războiu în mâni restrânse și necompetente toate lucrările pregătitoare ale punerii armatei pe picior de războiu, ocolindu-se astfel statul-major și toate serviciile legale ale pregătirei armatei.

4) Violarea art. 1 din legea asupra res-

ponsabilității ministeriale prin faptul că s'a comis delict în contra intereselor publice, procurându-se la anumite persoane permisiuni de export pentru cereale, benzină și altele, numai în scop de a se patrona și realiza câștiguri nelegiuite în dauna statului.

5. Violarea art. 1, 2 și 3 din legea asupra responsabilității ministeriale prin faptul transportării în țara străină din ordinul guvernului, a tezaurului public și a averii particularilor, precum și a documentelor și a arhivelor Statului neapărate pentru regulata funcționare a autorităților publice.

6) Violarea art. 1 din legea responsabilității ministeriale prin faptul că prin abuz de putere s'au întrebuițat trenuri și mijloace de transport pentru a se mântui avutul personal al ministrilor și protejaților, în dauna transporturilor de răniți, trupe și munițiuni; tot din această cauză a fost părăsit în teritoriul ocupat o mare parte din materialul de războiu.

7) Violarea art. 1, 2 și 3 din legea asupra responsabilității ministeriale prin faptul că prin abuz de putere, au ridicat cu prilejul evacuării teritoriului țării, care în urmă a fost ocupat, copii de 15 până la 18 ani, expunându-i perirei, prin nesocotința și complectă lipsă de îngrijire, din care cauză au pierit cea mai mare parte din ei.

8) S'a nimicit din ordin, prin foc și alte mijloace o bună parte din avuția publică și particulară fără ca această distrugere să se poată justifica prin vre-un interes al apărării naționale, făcând prin aceasta statului pierderi enorme.

9) Violarea art. 1 și 2 din legea responsabilității ministeriale, prin faptul că a întrebuițat mijloace de mituire asupra membrilor parlamentului spre ai pune în neputința de a-și exercita dreptul lor și amăgind reprezentațiunea națională asupra stării reale a afacerilor statului. Pe lângă acestea cu abuz de putere s'a dispus transferarea în țară stăină a unor instituțiuni indispensabile funcționării normale ale statului amenințând chiar pe funcționarii publici, ca să eșecute asemenea ordine ilegale.

10) Violarea art. 3 din legea asupra

Și de groază își iea lumea în cap. Pornește și nici de nume nu mai vrea să-i audă...

Merge el ce merge și mergând așa, dă peste o babă care se bătea cu dracul. Da' bătaie dela roată! Și pentru-ce anume se băteau ei? Diavolul avusese pâne cu baba în parte. Și — babei șugubețe: când a fost toamna la strâns, se pune baba cu dracul în cale să strângă ea din pământ și el de deasupra. Când gătesc de lucru se trezește diavolul că baba l'a celuit*) pentrucă au fost avut barabule.

„Stai, tîrfă tu, că la anul nu mă-i înșela tu!“ se gîndește diavolul. Și zice el cătră babă: „De-acu oi mai strînge și eu din pământ și dumniata de deasupra.“

„Bine, se poate!“ zise baba.

Și al doilea an samănă păpușoi. Și și-a strâns baba păpușoi și dracul din pământ cioclejii...

Vede Michiduța că iară l'a înșelat și zice: „de samănat am samănat în parte, de-acu avem să ne și batem în parte!“

„Biine, se poate!“ zise baba.

Iese dracul afară și-și cată o jordine lungă-lungă. Vine n' casă. Baba, ce să puce mai de grabă: culișerul!

*) înșelat.

Până să îndoiaie dracul jordia, baba din cotruță îl frige, nu ceva! Vede diavolul că-i rău și zice: „Stai, na-ți de-acu ție joarda și culișerul îl iau eu!“

„Biine!“ zice baba. „Da' hai afară, la aier, ca să ne putem bate mai zdravăn!“

„Hai!“

Și-afară unde nu mi ție-l prinde băbușca a-l tăie de departe cu jordia!... Diavolul, cu scurtătura de culișer, ce era să facă?!..

Noroc de pielea dracului că tocmai atunci se izărise și porcarul nostru pe acolo!

„Bree! Da ce-i aice!“ strigă porcarul.

„Bătaie-i! Bătaie!“ țipă diavolul.

„Cum așa, bătaie?“ întrebă cela iară.

„Oprește, mă rog, baba, că-ți spun eu cum!“

Oprește omul baba: „Ian mai lasă-l mătușă, că am o lecuță de vorbă cu creștinul ista!“

Și-i povestește Necuratul câte a tras cu baba și acu nu i-ar mai trebui nimic, numai să poată scăpa de babă.

„Dacă mi-i găsi ce-mi trebuie mie“ face omul „te scap!“

„Haida, spune, te rog, ce-ți trebuie!“

Și spune ista ce fel de leac îi trebuie, lapte dela o femeie curată!

„Degrabă, degrabă, dacă mă scapi, poate mai găsim încă o femeie curată la cutare nuntă, și de mai zăbovim apoi și pe aceea o celuiesc feciorii, că tocmai s'au pus pe capul ei!...“

Își face omul obraz cătră babă și zice „Irra, mătușă, in du-te și-mi adă o leacă de apă din casă!“

Se duce baba în casă și-i dă dracul cătră om:

„Sui, mă rog, repede și hai!“

Atâta de mâncat era bietul drac de babă. Sare omul în cărca dracului. Dracul face câțiva pași și-i pică omului pălăria din cap.

Stăi, drace, să-mi ridic pălăria!“

Unde să stau, că până la pălăria ta trei zile ai trebui să mergi înapoi!“

„Cum trei zile dacă numai acu ia a picat??“

„Pentru aceea numai trei zile că chiar acum a picat și de mai mergeam pe atâta, apoi nici într'un an nu ajungi până la pălăria ta!“

Lasă omul pălăria prăpădită și ajung ei la nunta cu pricina. Zice diavolul: „Repede, repede du-te la stogurile cele și-i da acolo de o fată că stă cu doi flăcăi de vorbă

responsabilității ministeriale prin faptul că a cedat flota românească statului rusesc, care a întrebunțat-o sub steagul său fără a fi guvernul autorizat prin vre-o lege, cu toate că parlamentul funcționa la acea epocă.

În timpul cel mai apropiat o comisie anume aleasă va judeca pe foștii miniștri vinovați.

Ofensivă și contraofensivă.

Inaintarea Nemților.

Zilele trecute luptele din Franța au ajuns înverșunarea cea mai mare, pe care și-o poate închipui mintea omenească. Ofensiva dela Marna începută de nemți a hotărât pe francezi să încerce și ei o contraofensivă, și astfel bătălia începută în 15 Iulie ține și în momentul acesta, așa că mulți vreau să creadă, că ea va avea o înșănătate hotărâtoare.

Am arătat în numărul trecut că prin atacul din 15 Iulie nemții au reușit să treacă Marna și să izgonească pe francezi și de pe țărmul sudic. Trecerea aceasta s'a făcut pe o întindere de 12 km. și mai târziu nemții au izbutit să mai cucerească valea de sus a râului înaintând încă vre-o 8 km. Vreme de 3 zile contra atacurile francezilor și americanilor strănși aici n'au fost în stare să oprească ofensiva nemțească. În aceeași vreme parisienii trăiau ceasuri grele. Din multe părți ale Parisului să auzea deslușit bubuitul neconținut al tunurilor și explozii uriașe.

O gazetă franceză scria chiar din cuvânt în cuvânt următoarele: am ajuns poate la cel mai serios ceas al întregului războiu. Toți știm c'a bătut și ora noastră și e cu puțință ca aceasta bătălie să se facă cea mai mare dintre câte a văzut istoria. Cu privire la aceste lupte ziarul „Vorwärts“ din Berlin scria, că francezii și-au schimbat modul lor de luptă de până acum. Ei nu mai așteaptă atacul nemților în linia primă, ci se retrag în linia a treia, ca să nu-i ajungă bătaia tunurilor și apoi

acolo să împotrivesc cu cea mai mare furie. Trecând Marna nemții și-au zidit o întăritură pe lângă râu care de obicei se numește cap de pod, cu scopul ca de aici să înceapă atacurile viitoare.

Contra ofensivă franceză.

În 18 Iulie generalisimul francez Foch (Foș) s'a hotărât să încerce o contra ofensivă cu toate puterile pe care le are la îndemână. Scopul lui era ca, ori să rupă frontul nemțesc care ajunsese până la Chatou-Thierry ori să-l împingă îndărăt prin ceea-ce i-ar fi silit pe nemți să se retragă cu totul dela râul Marna. Aici de fapt frontul nemțesc se întinde înainte ca un ic pe care dușmanul îl poate ataca cu ușurință din două părți. Chiar Nemții se așteptau să fie atacați aici și de aceea spune Ludendorff, că acest atac francez l'a așteptat de multă vreme.

În ziua dintâiu francezii au atacat pe neașteptate în unele locuri ale liniilor nemțești. Fiecare ofensivă are la început succese, așa și francezii au putut să înainteze pe frontul atacat în afunzime de 3—4 km. Rezervele nemțești însă venind în ajutor au izbutit să oprească avântul contra-ofensivei.

Drept urmare a acestor atacuri comandamentul nemțesc a crezut că-i lucru mai cuminte să-și retragă trupele cari au trecut peste Marna. Retragerea aceasta a făcut-o fără să observe francezii nimic. De atunci însă zi de zi continuă și se întesc atacurile francezilor pe frontul dintre Soissons și Reims. La trupele franceze de aici s'a alăturat și trupe americane, engleze, ba și italiene. După retragerea de peste Marna nemții și-au tras puțin frontul și pe țărmul de sut al râului spre nord de Chatou-Thierry, dar numai câțiva km. respingând cu pierderi foarte sângeroase celelalte atacuri ale antantei. În clipa de față luptele cele mai înverșunate se dau între Soissons și râul Urc. După comunicatul nemțesc la luptele acestea au luat parte tot felul de popoare albe, negre și colorate: din Algeria, din Tunis, din Marocco, senegalezi și negri americani.

O bătălie uriașă.

Din Berlin se vestește, că gazetele franceze scriu fără deosebire, că bătălia dela Reims și dela Marna s'a înverșunat în chip uriaș. Rezultatul final nu-i rău, de oarece nici o cucerire a nemților nu primejduiește pozițiile franceze. Greutatea luptei o poartă mai ales francezii și americanii, dar să așteaptă și sosirea trupelor engleze pe acest front primejdut.

Nemții așteaptă atacuri nouă.

Din Berlin să anunță, că nemții de mult așteptau contra-ofensiva franceză, care avea de scop, să slăbească puterea nemților. Atacul era așteptat în râul Aisne și Marna, unde nemții se apropiaseră mai mult de Paris. Tot atacul trebuie să aibă la început un rezultat, de acea pe nemți nu'i neînștește faptul că francezii au înaintat câțiva km. Lucrul de căpetenie e că ei n'au putut să spargă frontul nemțesc. Zădarnic au atacat ei și în zilele de 19 și 20 Iulie cu puteri și rezerve nouă, ei nu și-au ajuns scopul. De însemnat e că nemții nu vreau să câștige teren prin luptă, ci scopul bătăliilor pe care le dau ei este să-i slăbească pe dușmani și e tot atâta că își ajung scopul prin ofensiva lor ori prin nimicirea contra-ofensivei franceze.

Ce scop urmăresc francezii.

Ziarul „Times“ scrie că nu trebuie să se însuflețească oamenii prea tare pentru înaintarea francezilor, deoarece se știe că liniile dintâiu nemțești n'au avut decât puține trupe. Scopul luptelor de acum e ca să înlătore deocamdată primejdia, dar dacă înaintarea continuă, atunci va clătina legăturile de la spate ale armatei nemțești.

Comunicatul francez.

Comunicatul francez din 20 Iulie spune următoarele: contra-ofensiva noastră strălucită și-a dobândit izbânda pe care a așteptat-o. Nemții trecuți peste Marna, fiind atacați înverșunat în aripa lor dreaptă, au fost siliți să se retragă și să se întoarcă peste râu. Am cucerit întreg țărmul sudic al Marnei. Între Marna și Aisne trupele franceze și americane au respins pe dușmanul care se apăra îndărătnic. Între Reims și Marna trupele engleze și franceze au început lupta din nou și au câștigat teren. Începând cu 18 Iulie numărul prizonierilor pe care i-am luat întrece 20,000 și am făcut pradă mai mult ca 400 de tunuri.

Foch garantează succesul.

Morning Post de Marți scrie din Paris următoarele: Comisia de războiu a camerei s'a întors de pe câmpul de luptă la Paris. Ea răspândește o vorbă spusă de generalul Foch, că el garantează nu numai siguranța Parisului, ci și a liniilor franceze de căpetenie. În aceste cuvinte ale generalului unii cred să vadă vestirea unei mari contra-ofensive a antantei în timpul apropiat.

Succesele aeroplanelor germane.

În cele din urmă zile aviatorii nemți au cășunat foarte mari pierderi stolurilor nenumărate de aeroplan franceze, americane și engleze. În două zile dușmanul a pierdut în bătăliile din văzduh peste 68 de aeroplan, pe când pierderea nemților, în aceeași vreme, este numai de 13 aeroplan.

Retragerea dela Marna.

Agentia Wolff scrie: Strălucita faptă a trecerii din nou peste Marna largă, ce s'a îndeplinit fără să observe francezii, înfățișează o nouă prestațiune escelentă a conducerii nemțești. Cu trecerea peste Marna comandamentul nemțesc a legat deosebite scopuri, cari toate le-a și împlinit. Mai întâiu de toate voiau Nemții să-și lărgească terenul de mișcare, trecând Marna în jur de Reims și să țină legate cât mai multe trupe dușmane. De aceea a aruncat dușmanul aici, deja în ziua cea dintâiu, toate rezervele, pe cari le avea la îndemână, să încerce atâtea contraatacuri sângeroase. Dar în vreme-ce pe acest front sângerau francezii, ei trebuiau să părăsească spre răsărit de Reims înălțimi și întărituri foarte însemnate, cucerite de nemți. Trecerea peste Marna îl sili în sfârșit pe Foch să înceapă o mare contraofensivă, în care francezii au avut atâtea pierderi mari înzădar, căci s'au putut sperge frontul nemțesc. Astfel trupele, cari erau peste Marna, după-ce și-au împlinit chemarea, au fost retrase, pe țărmul nordic, pe nesimțite, pentru ca să fie aruncate în altă parte.

și flăcăii o îmbie cu o ploscă de rachiu, fiincă tocmai stau s'o cântărească...“

Se duce omul repede încolo și se roagă de flăcăi, că are să-i spuie ceva fetei, să-i deie o lecuță drumul. I-au dat-o. Și-o poștește ista să-i deie un păhăruț de lapte. Câte parale i-a fi dat, nu știu...

Destul că vine omul voios, tare voios, la drac și spune: „Iga, am căpătat!“

„Ai căpătat! Da' și pe aista numai eu te-am ajutat să-l capeți!...“ zice dracul „Și să știi, că mai multe femei curate pe lume nu mai sunt!“

S'a mulțumit diavolul c'a scăpat din mâinile babei și porcarul s'a mulțumit că s'a colorosit de femeia sa și c'a dat peste leacul ce-i trebuia împăratului.

... Și s'a spălat împăratul pe ochi cu laptele cela și îndată a prins a vedea — cum vedeam și eu când eram flăcău de 18 ani.

Și zice împăratul cătră porcar: „Ce vrei pentru binele ista?“

„Nimic, numai să rămân la curtea Măriei-Tale!...“

„D'apoi cum, n'ai casa ta??“

„Păi văd că n'am, că par'că am prins și eu o fără a vedea!...“

Alex. L. Morariu.

Cum judecă neutralii bătălia dela Marna.

Nieuwe Courant scrie despre ofensiva franceză următoarele: Succesele pe care le-au ajuns trupele americane și franceze în asaltul lor dintăiu nu sunt așa mari cum vreau comunicatele lor să ne facă a crede. Dar sunt destul de mari dacă se ia în socotință terenul (locul) greu. Pe un front de 40 km. ei n'au înaintat mai mult de 3 km.

Ce spun Englezii despre ofensivă.

După cum anunță Nieuwe Rotterdamse Courant din Londra, gazetele engleze scriu foarte rezervat despre situația de pe câmpul de luptă. Iși exprimă, ce e drept, mulțumirea văzând că antanta atacă, dar de altă parte recunoaște, că puterea Germaniei nu-i înfrântă încă. Peste tot Englezii așteaptă, ca nemții să înceapă la frontul nordic un nou atac. Times scrie următoarele: Prințul Ruprecht mai are din bogat trupe, fiind-că de mai multe săptămâni le-au adunat lângă Somme. Generalul Maurice zice: Foch a tulburat cu desăvârșire planurile prințului moștenitor; să așteptăm în liniște sfârșitul luptelor, dar să nu ne încredem prea tare.

Gazetele italiene și ofensiva.

Giornal d'Italia scrie despre ofensiva franceză și americană următoarele: tactica cea nouă ne-a adus deja isbândă. Hindenburg și Ludendorff au fost obicinuiți până acum să stăpânească situația și au fost în credința că dușmanii nu-i vor ataca niciodată. Acum i-am surprins cu o astfel de acțiune care dovedește duhul luptelor aliaților și arată rezervele noastre cele mari care primejdiesc spatele și aripa dreaptă a nemților. Tribuna scrie: aliații au luat în mâinile lor conducerea luptei deja în a 5-a zi. Intocmai ca și Austro-Ungaria lângă Piave, tot așa își va arunca și Germania toate puterile în foc. A trecut momentul dela începutul anului care era atât de favorabil nemților. Ajutorul americanilor crește tot mereu, în Rusia situația se încurcă și de aceea antanta va continua războiul cu încredere.

Nemții au oprit ofensiva franceză.

După cinci zile de lupte crâncene nemții au oprit ofensiva antantei cu ajutorul câtorva contraatacuri puternice. Bătălia s'a desfășurat dela Somme până la Tuhure pe o întindere de 150 km. și socotind numărul oamenilor și a tunurilor, cari au luat parte, se poate spune, că a fost cea mai mare bătălie a războiului.

Drept rezultat al ofensivei lui Foch se poate socoti faptul, că nemții s'au retras în mijlocul frontului atacat cam vre-o 15 km. iar francezii au ocupat înălțimile, cari sunt situate în apropierea nemijlocită a orașului Soissons, în vreme-ce mai în jos au pătruns peste orașul Chateau-Thierry. În schimb Hindenburg se poate mândri, că a putut opri o lovitură pregătită atât de năpraznic și că până acum n'a putut fi silit să părăsească întreg frontul dela Marna. Ce-i drept francezii și americanii l-au atacat și în coasta stângă, între Marna și râul Ardre, aproape de Reims, dar toate atacurile lor s'au prăbușit aici, deoarece nemții știu bine, că frontul atât de bun, câștigat în liniile din urmă numai atunci se poate ținea, dacă linia dintre Reims și Marna rămâne neclintită.

Se amestecă și japonezii.

Din Lodra se scrie, că guvernul japonez după o sfătuire de mai multe zile, s'a hotărât să se amestece în înflămplările din Siberia. E cu puțință, că America i-a îndemnat în ascuns pe Japonezi. Atacul prizonierilor nemți și austriaci împotriva brigadei boeme a creat în Siberia o nouă stare de lucruri. America a recomandat Japoniei să pășească împreună în potruiva dușmanului comun și aceasta a primit propunerea.

După vestea răspândită de Agenția Reüter cehii înșiși au cerut sprijin dela America și dela antanta și astfel s'au hotărât Japonezii să vină spre a înfrânge stăpânirea bolșevichilor. Brigada cehilor înaintază pe linia siberiană spre lacul Bajkal.

Cu amestecul japonez antanta vrea să ridice un nou front la râul Volga și să silească pe nemți a-și aduce trupe de pe frontul francez.

Antanta pe țărmul Murmanului.

Tot mai sigur se vede acum ținta, pe care o urmărește Antanta cu aducerea trupelor sale pe coasta Murmană. Se știe adecă, că din Petersburg duce până la această coastă a mării de gheață o linie ferată, ce s'a gătat abia în timpul războiului de față și care se termină într'un port, unde apa nu îngheață nici iarna. Englezii au recunoscut însemnătatea acestei linii ferate, care leagă Rusia de apus, și au adus acolo vre-o 30 mi de soldați, ca să înceapă de aici un nou războiu împotriva nemților din Rusia. Așa se explică amenințările antantei împotriva finlandezilor pe lângă cari trece linia murmană, căci li-e teamă și de Finlandzii aliați cu Nemții. Se înțelege, că bolșevicii nu pot să vadă bucurios pe pământul lor noua mișcare a antantei, de aceea Troțki se silește să adune în zori o armată roșie puternică, pentru ca să se poată împotrivi la un atac venit din partea asta. În aceeaș vreme englezii îndeamnă spre revoluție pe socialistii lui Kerenskij, pe cari sperează să-i poată împinge din nou în hora de sânge. Asta i-ar trebui adecă antantei: un nou front de luptă la răsărit.

Ziarul bolșevichilor din Moscva Pravda scrie despre situație următoarele: Rusia trebuie să țină sub ochi pe englezi. Trebuie să spunem adevărul complet, că deși nu declarat, dar de fapt totuși a izbucnit războiul între Anglia și Rusia. Englezii înaintază împotriva noastră, încet și fără zgomot, ca într'o bună zi să ne prindă. Scopul lor e limpede: vreau să se unească cu cehii, ca să pătrundă dinspre nord, să ne despărtească de Siberia și să aprindă focul contra revoluției în Archangelsk, Voioгда și Iekaterinenburg.

Căderea guvernului austriac.

După-ce s'a sbuciumat atâta vreme guvernul lui Seidler din Austria, a fost silit să-și dea alaltăieri abdicarea, pe care regele i-a și primit-o. Pricina de căpetenie a repășirii sale trebuie căutată în împrejurararea, că și cehii și slavii de sud n'au mai vrut să stea de vorbă cu el și nici n'au voit să-i voteze banii de lipsă pentru a acoperi cheltuielile statului. Regele a designat de prim-ministru pe fostul ministru de culte Hussarek.

În 13 Iulie deputații cehi au ținut la Praga o mare adunare, la care, sub președința lui Dr. Kramarz au ales un comitet național, compus din toate partidele cehe, al cărui țință de căpetenie e „să ajungă să poruncească singuri în statul neatârnat democrat al ceho-slovacilor, cu administrație proprie, în casa proprie și sub propria stăpânire.“ Noul comitet ajunge aproape cât un guvern și e interesant, că în timp ce guvernul din Austria e tot mai nepuțincios, cehii se unesc tot mai strâns și se fac tot mai tari și mai amenințători.

Aviz.

Inștiințăm pe stimații noștri cetitori, cari nu și-au prenoit abonamentul, că le-am oprit gazeta, până nu-și vor trimite abonamentul.

De aici încolo prețul „Gazetei Poporului“ este acesta:

Pe un an 20 cor.

Pe o jumătate de an 10 cor.

Pe 3 luni 6 cor.

Un număr se vinde cu 40 fil.

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 28 Iulie 1918.

Noul episcop al Chișinăului. În locul fostului vlădică rusec Anastasie din Chișinău a fost ales Nicodim al Hușilor care e cunoscut ca un om cărturar și tipăritor al Miceii Bibliei. Instalarea noului episcop s'a făcut sub conducerea ministrului de culte S. Mehedinți. Noul episcop a ținut o înflăcărată cuvântare vorbind despre unirea Basarabiei cu România.

Arestarea ofițerilor ruși din Chișinău. Ofițerii ruși cari au rămas în Basarabia fac neîncetat neplăceri guvernului român de acolo. Așa spre pildă în zilele trecute au împodobit cu cununi statuia țarului Alexandru și când soldații români a vrut să-i împrăștie, au strigat că ei sunt ofițeri ruși și nimeni să nu s'atingă de ei. Drept aceea generalul Vaitoianu a oprit în Chișinău purtarea uniformei rusești atât ofițerilor cât și soldaților de rând. În urma acestei opreliști au arestat zilele trecute 48 de ofițeri cari n'au voit să să supună.

Petrecere de vară în Săliște.

Studentii români din Săliște aranjază în 4 August st. n. (22 Iulie st. v.) obicinuita petrecere cu producțiune teatrală și joc. Se va juca „Funcționarul dela domenii“ de P. Locusteanu. Începutul la 8 oare seara. 26 1—2

Nasturi de siguranță (Druckknöpfe)

Cuțite de tot felul (Messerwaren) Linguri eftine, coliere, broșe, oglinzi (Kurzwaren) furnizeaza convenabil și prompt ISIDOR LAMM Viena I, Biberstrasse Nr. 8. Corespondență românească.

Regina României în Carpați. „Est” scrie: Despre regina României, care a condus până acum partidul războinic, dela încheierea păcii nu s'a mai auzit aproape nimic. Asta însă nu înseamnă că s'ar fi și retras din viața politică. Fostul ministru Antonescu, care se află la Paris scrie în Temps, că antantiștii din România se trezesc iarăși, că palatul ministrului francez din Iași e totdeauna plin de politicieni români și că în fruntea lor stă regina. Acum tocmai, regina cutrieră Carpați, unde vrea să cerceteze pe toți acei români, cari în urma îndreptării granițelor se vor face nu peste mult cetățeni ungari. La astfel de prilejuri, scrie Antonescu, regina sărută copiii, iar între cei mai mari împărțește haine și de-ale mâncării și îi roagă să rămână credincioși României: „Toți lăcrimează, scie el, când trece regina dintr'o colibă într'alta”.

Acasă. Sâmbăta trecută au sosit acasă din ținutul Șopronului cei din urmă fruntași români internați acolo. Intre ei se află protopopii Dr. V. Saftu, Dr. E. Dăianu, Arion Popa, Pop, avocații Dr. Marciac, Dr. Sever C. Dan, notarul C. Popa etc. Îi salutăm cu bucurie și le dorim, ca vatra caldă de acasă să-i mângâie pentru suferințele, ce le-au îndurat în pribegia îndelungată.

După cât suntem informați, în Sopron a rămas numai părintele A. Nistor din Arpătac, care însă are nădejde, că în câteva zile va putea pleca acasă și câți-va noii internați din anul 1918.

Anuare. Ne-au sosit la redacție anuarele seminariilor noastre din Sibiiu și Arad. Cel din Sibiiu cuprinde un foarte interesant studiu despre scopul educațiunii, scris de profesorul Dr. P. Roșca, pe care-l găsim deosebit de actual, în împrejurările prin cari au trecut pedagogiile române în anul acesta. Din felul cum se prezintă aceste anuare cu greu ai putea să ghicești, ce cerc de competență au avut în viața seminariilor așanumiții comisari ministeriali, despre cari și groful Tisza a zis, că îndeplinesc numai slujba de polițai în școală. În anuarul din Sibiiu am descoperit ca un lucru ciudat, că numele băieților noștri se scrie ungurește, spre pildă: Grék, Szakács, Sztanka, Kréczu, Bucsin (vrea să fie Bucin), Onics etc., pe când la Arad lucrul acesta nu l'am întâlnit. Dacă și în școlile românești se schimonosesc numele curat românești, ce să ne mai plângem de străini.

Furtună uriașe s'a deslănțuit Vineri și Duminică seara asupra Sibiiului. Zarea întregă era o flacăra de fulgerile neconținute, cari în linii înspăimântătoare, șerpuiau pre cer. Lumea din oraș surprinsă căuta să se ascundă și să scape de prăpăd, Grindină însă n'a căzut.

Sfințire de biserică. *Invitare.* În numele comitetului parohial ort. rom. din Cărpiniș — tractul Abrud — am onoare a vă invita la actul sfințirii bisericii noastre nou zidite care se va îndeplini la 22 Iulie (4 August) a. c. oarele 8 și 1/2 a. m. Cărpiniș, la 2/15 Iulie 1918. *Pompiliu Piso*, paroh.

Amnestia ministrului Vázsonyi. În cursul discuției noului plan de vot ministrul Vázsonyi a amintit și de amnestia pe care a publicat-o Dsa, când a fost ministru, pe seama așanumitelor „tălhării de războiu” din Ardeal. Treizeci de mii de procese au fost astfel sistate, deoarece după părerea sa, nu era cu cale, ca statul ungar să pedepsească printr'o judecătorie deosebită, pe aceia, cari au rămas în ținuturile pe

cari statul ungar le-a părăsit și astfel o mulțime de femei, ale căror bărbați luptă pe front, au scăpat de temniță. Cu prilejul acesta ministrul Vázsonyi a mai spus, că și naționalitățile ar trebui scutite de agitația, ce se face în potriua lor, din partea ungurească. „Sunt și între unguri agitatori de meserie” a încheiat Dsa. Pentru cuvintele aceste, dar și pentru amnestia dată fiuica Pești Hirlap, sare ca mușcată de șarpe și îl injură pe fostul ministru, zicându-i la urmă „Să trăiască domnule Vázsonyi!”

Dar mai revenind și noi la decretul de amnestie al fostului ministru, trebuie să recunoaștem, că a fost un fapt omenesc, pentru care foarte multe familii nenorocite îi vor fi pururea recunoscătoare.

Legea cea nouă a dreptului de vot a fost votată întregă de către parlament, așa cum a dorit-o contele Tisza și oamenii săi. Nu s'a dat drept de vot soldaților decorați cu crucea lui Carol, nici femeilor, dar nu sa legat dreptul de vot nici de știința scrisului și a cetitului în ungurește. Cu un cuvânt s'a mai lărgit puțin legea lui Tisza din 1913 și domni din casa țării s'au ferit de-a creia o adevărată lege democratică.

Omagiu M. S. reginei. Serenitatea Sa principesa de Schönburg-Hartenstein voiește să prezinte M. Sale reginei o adresă omagială în numele femeilor din Austro-Ungaria. Doamnele ofițerilor și funcționarilor militari (activi, pens. etc.) sunt rugați de către dl. general Logoșanu, deci a-și da iscălitura în cancelaria comandai de piețe (Platzkommando) str. Măcelarilor nr. 29, zilnic înainte de masă, între oarele 9—11, până cel mai târziu 27 Iulie 1918.

Conrad de Hötendorf. În săptămâna trecută și-a dat abdicerea fostul comandant al grupei de armată din Tirol, baronul Conrad de Hötendorf. M. Sa i-a primit-o și recunoscându-i meritele de până acum i-a dat titlul și rangul de grof. Pe Conrad, la departarea sa din înalta demnitate, pe care a ocupat-o, gazetele nemțești și ungurești nu l'au prea laudat, deoarece fostul general, înzestrat altminteri cu minte aleasă, n'a avut prea mult noroc în întreprinderile sale războinice. Ca șef al statului major el a condus armata austro-ungară aproape trei ani. În 1914 a început ofensiva împotriva Rușilor cu 8 corpuri de armată, în credința, că Rușii n'au isprăvit mobilizarea lor întregă. Dar s'a înșelat, căci Țarul își mobilizase în taină oștirea de mai multe luni și astfel cu toate că în bătăliile dela Krasnik și Komarow armata austro-ungară a secerat o izbândă frumoasă, ea a trebuit să se retragă și să aducă pe frontul acesta câteva corpuri destinate ca să înfrângă pe Sârbi. Invingerea dela Limanowa și spargerea dela Gorlice se leagă totuși de numele lui Conrad, deși aceasta din urmă a dus-o la îndeplinire generalul Mackensen. În 1916 a început o ofensivă împotriva Italiei, care dacă n'ar fi fost întreruptă de ofensiva lui Brussilow, ar fi dat roade îmbelșugate. După-ce s'a depărtat dela conducerea statului major, a luat comanda asupra armatei noastre din Tirol. Luptele din urmă însă, ce s'au dat aici, cari nu s'au sfârșit după placul său, l'au hotărât să depună și conducerea asta și să se retragă.

Prețurile vinului sunt în continuă creștere. În Arad la sfârșitul săptămânei trecute s'au plătit deja K 11.50 și în Oradea mare K 12.— pentru vin de masă din anul acesta.

Retrângerea circulației imobilelor. Prin ordonanța Nr. 55,000/918 ministrul agriculturii a extins ordonanța Nr. 4,000/917 M. E. privitoare la vânzarea imobilelor, asupra țării întregi. Asupra intravilanelor din orașe restrângerea are valoare numai dacă ministrul agriculturii a poruncit-o sau o va porunci aceasta special. Cu alte cuvinte de acum înainte e legat pământul în țara întregă și nu numai în părțile noastre. De altminteri, ministrul Wekerle a declarat, că la toamnă va aduce un plan nou de lege, pentru a pune sub supraveghierea statului vânzarea și cumpărarea pământului.

Asentarea cânilor. În războiul de față și câinii s'au dovedit de foarte folositori, îndeplinind deosebite servicii armatei. Ca să-și câștige mai mulți câni, o gazetă scrie, că comandamentul va face asentări prin țara întregă, în fiecare cerc, fiind obligați toți proprietarii de câni a-și aduce spre vedere dihaniile.

Alegere de noi episcopi în România. Cu prilejul alegerii noilor episcopi s'a ținut în 16 c. la orele 12, la Mitropolie, un Te-Deum, la care a luat parte clerul și miniștrii. La orele 3 jum. a avut loc în Teatrul Național adunarea marelui Colegiu. Ședința a fost deschisă de Mitropolitul primat Canon.

Au luat parte la alegere d. prim-ministru Marghiloman și d-nii miniștri C. C. Arion, S. Mehedintzi, Nicola Ghika-Comănești, generalul Hârjeu, Gr. Cantacuzino, Ciuhureanu și Mitilineu.

Au candidat arhieriei Teofil Ploieșteanu, Antim Botoșăneanu și Meletie Constanțeanul. După îndeplinirea formalităților, Mitropolitul Primat a chemat pe rând la urnă clerul, pe senatori și deputați.

Au fost în total 202 voturi. Au fost alăși: ca episcop de Râmnic, Antim Botoșăneanu cu 175 voturi și ca episcop de Argeș Teofil Ploieșteanu cu 181 voturi. La orele 6 p. m., ședința a fost ridicată.

În locul Episcopului ales Antim a fost numit arhimandritul Gurie, iar în locul noului episcop Teofil Ploieșteanu candidează arhimandriții Scriban și Visarion.

Starea de asediu în România. O ediție specială a „Monitorului Oficial” publică decretul prin care cu începere dela 14 Iulie 1918, starea de asediu (statariu) va continua pe întregul teritoriu al țării. Pe baza acestui decret, autoritatea militară are dreptul de a face perchișițiuni (căuta prin case), de a ordona depunerea armelor și o proceda la ridicarea lor, de a cenzura presa, de a opri sau disolva adunări.

Starea de asediu se va ridica, prin decret regal, atunci când se va crede liniștea destul de restabilită.

Prințul moștenitor român și pertractările de pace. Se știe, că în timpul din urmă s'a vorbit mult în România despre pertractările de pace începute de generalul Averescu și isprăvite mai apoi de Marghiloman. Atât Averescu cât și deputatul din Iași A. C. Cuza au atacat guvernul de acum pentru pacea, pe care a făcut-o, precum și pentru politica sa întregă. De altă parte doctorul Gerota a învinuit în cuvinte aspre ținuta prințului moștenitor Carol față de pace, iată ce scrie ziarul Lumina:

În palatul regal din Iași se ținea mare sfat sub conducerea generalului Averescu, la care, au luat parte toți miniștri și foștii miniștri. Era vorba, ca să ia o hotărâre asupra păcii, deoarece-puterile centrale au

telegrafiat, că dacă România nu iscălește pacea provizorie (deocamdată), atunci încep din nou lupta. În cursul sfătuirilor a deschis ușa pe neașteptate prințul Carol și cu un glas foarte agitat a spus următoarele către rege și miniștri: „În numele soldaților ce se luptă, a răniților și morților, în numele Majestății Sale reginei, a mamei mele și al meu cer dela Dvoastră să nu primiți condițiile de pace. Mai bine să ne luptăm până vom muri”. Pe cei cari erau de față i-a impresionat ținuta moștenitorului de tron. Regele Ferdinand, întristat a plecat capul, dar n'a răspuns nimic. O tăcere, ca de mormânt s'a înstăpânit în sală, dar sfârșitul fu totuși, că Averescu subscribe condițiile păcii preliminare.

Prin văzduh peste Oceanul Atlantic. Ziarele americane se ocupă viu cu puțința organizării serviciului aerian peste Oceanul atlantic, între America și Europa. General-colonelul Brunyker, membrul consiliului de aviație englez, care de prezent petrece în Statele-Unite, în scopul organizării conlucrării industriei de aviație între America și Anglia declaă, că dacă se va putea trece sigur peste Ocean, cea mai mare parte a aeroplanelor americane va putea sbura în Europa. Pe mare se vor pune vase mici, cari vor susține legătură telegrafică la caz de nenorocire. Reprezentantul fabricii de aeroplane Handley Page și sublocotenentul Beloni au declarat, că sunt gata să încerce sborul peste Ocean. Visul acesta îl nutresc de mult Americanii, și au pus mari premii pe seama acelor, cari vor sbura în Europa.

Moartea țarului Nicolae. Se vede, că țarul Nicolae, stăpânul atotputernic de odinioară al muscalilor, tot n'a putut să scape de moartea ce i-au pregătit revoluționarii bolșevichi. Se răspândise ce e drept, înainte cu câteva săptămâni vestea despre omorârea lui, dar pe urmă s'a adevărit, că știrea aceasta e neîntemeiată. Acum însă totuși se aude că în 16 Iulie, sovjetul bolșevichilor l-a osândit la moarte pe fostul țar și apoi a pus pe câțiva gardiști roșii să-l împuște. Gazeta lor, Prawda, scrie despre faptul acesta următoarele: „Din voința poporului revoluționar țarul sângeros a răposat norocos în Ekaterinenburg. Să trăiască teroarea roșie.” În aceeaș vreme guvernul rusesc a pus mâna nu numai pe averea țarului, ci și pe a tuturor neamurilor sale. Astfel fu sfârșitul aceluia atotstăpânitor rus, care în cursul vieții sale, a condamnat la moarte sute de mii de supuși de ai săi. Gazetele nemțești scriu, că curtea nemțească își dă toată silința să scape cel puțin pe copii fostului țar din mâinile bolșevichilor.

Fondul de ajutorare de războiu al regimentului nostru de casă.

Fondul de ajutorare de războiu adunat dela membrii regimentului de infanterie 31 și mărit prin diferite donații și-a început deja funcțiunea. Pentru aceea publicăm în următoarele extrasul statutelor spre orientarea publicului din becircu nostru întregitor. Avera fondului acesta adecă atât capitalul cât și interesele lui se folosește spre ajutorarea orfanilor, văduvelor și invalizilor din războiu, cari sunt avizați la vr'un ajutor, care avere se mărește încontinuu din donațiile benevole lunare ale ofițerilor și ale soldaților regimentului 31; tot așa din donațiunea pretenilor și a sprijinitorilor regimentului nostru, ca și din venitul curat dela diferitele petreceri aranjate în favorul sprijinirii acestui fond. Avera fondului, care de prezent se urcă la un număr de 70.000.— cor. e depusă la casa de păstrare dela Nagyszeben. Colecția pentru fond mai durează încă 12 ani după demobilizare. Impărțirea averei acesteia se face după următorul plan: În primii trei ani dela intrarea în vigoare a statutelor, se împart 50% din fond, în următorii 3—3 ani iarăși câte 50% a fondului restant, iară în ultimii 3 ani, adecă anii 10—12 se va folosi întreg fondul spre ajutorare. În anul curent dară putem cam circa 11.000.— cor. folosi pentru ajutorare. Mărimea ajutoarelor: $\frac{2}{3}$ parte a sumei care ne stă la dispoziție se folosește în fiecare 3 ani ca ajutor permanent pentru orfanii din războiu lipsiți și neputincioși în sume de câte 100 și 200 cor. Pentru scopul ăsta stau la dispoziție circa 7300 cor. Jumătate din răsanta $\frac{1}{3}$ parte se folosește ca simplu ajutor pentru orfanii din războiu, jumătate pentru văduvele și invalizii din războiu lipsiți de un sprijin, de-așa ca fiecare să primească anual cel puțin un ajutor de câte 100 cor. Partea aceasta a treia se urcă în anul 1918 la 3600 cor. Fondul va fi administrat din partea unei comisii compusă din ofițeri și membri din stagiul soldătesc. Cererile — netimbrate — pentru un simplu ajutor se pot înainta ori și când, pentru un ajutor permanent însă în fiecare an la începutul lunii lui April și Noemvrie. La cererile orfanilor sunt de adevărit prin scaunul orfanal următoarele: a) că e născut din căsătorie legală ori ba; b) că tatăl a picat în luptă, a dispărut, sau a murit prin rănire, sau printr'o boală atrasă pe câmpul de luptă ori în prinsoare. Cele indicate în cererile invalizilor și a văduvelor din războiu, sunt a se adevări prin forurile politice. La cereri vin adause următoarele lucruri: a) din partea orfanilor extrasul matricular de naștere; b)

extrasul matricular de căsătorie din partea văduvelor. Cererile sunt a se adresa în decursul războiului la comanda batalionului de întregire (Zenum), iar în timp de pace la comanda regimentului. Însă fiecare rugător își poate preda cererea verbal în persoană înaintea comisiei, care o cuprinde pe urmă în scris. Îi stă în puțință însă la ori și cine, care se ține de regimentul nostru, chiar și la caz că a fost membrul acestui numai în trecut, ca să atragă atențiunea comisiei asupra celor lipsiți de vre-un ajutor, în care caz comisiei va face pașii necesari. Rugătorul împărțit deja odată cu un ajutor — dacă starea lui materială nu s'a îndreptat după ajutorul primit — e îndreptățit a-și înainta cererea până la prima Noemvrie. Firul conducător al statutelor e, că cel ce ajută la timp, ajută îndoit și că deja în decursul războiului, nu numai după demobilizare trebuie sprijiniți mulți lipsiți de un ajutor. Cu aceia clădim eroilor noștri cel mai frumos monument și le închinăm lor cea mai deamnă amintire, dacă împărțim urmașii lor nevoiți la timp cu ajutoare necesare. Cunoaștem inimă nobilă a locuitorilor ținuturilor noastre, știm că fondul de ajutorare de războiu al glorioșului nostru regiment strămoșesc de infanterie 31 va fi în viitor și mai bine sprijinit decât până acuma. Cassa de păstrare (Allgemeine Sparcassa) din Sibiu s'a declarat benevol gata de-a strânge darurile în favorul fondului acestuia.

Avis!

„ECONOMUL“ institut de credit și economii în Cluj.

Filiale: Murăș-Ludoș și Aiud.

Afiliate 7 reuniuni de credit Raiffeisen.

Capital: Un milion coroane.
Rezerve: Patru sute de mii cor.
Depuneri: Trei milioane.

Face tot felul de afaceri de bancă. Primește depuneri de etalon favorabil și cu procent urcat pentru biserici și alte așezăminte culturale. Imprumută pe cambii, ipotecă și lombard.

Vinde și cumpără efecte cătate la bursele din Budapesta, Viena și Praga și mijlocește transacțiuni în legătură.

Mijlocește vânzarea și cumpărarea de mașini agricole. 19

Ajută la întemeierea reuniunilor de credit și agricole sătești.

Susține: Masa studenților universitari, Ambulanța Petran pentru țărani bolnavi, are Birou: „Sfat de drept gratuit pentru țărani” și „Un orfelinat de fete”, victime ale războiului.

Prăvălie de Antiquități (lucruri de demult.)

Cumpăr tot felul de lucruri găsite în pământ la arat, ori la săpat, de aur, argint, ori de ori-ce fel de metal, poate fi chiar și de piatră ori cărămidă dacă au diferite semne sau scrisoare pe ele.

Uleioare, potire, păhare, inele bani vechi răi, petri cioplite cu semne, ori cărămidă scrisă cu slove de demult; afară de aceea bijuterii de aur, argint, chipuri, lucruri sculptate, covoare vechi, icoane bisericesti pictate pe lemn și altele.

Obiectele sunt a se trimite pe postă ori aduse la adresa 11

H. Candrea

Sibiu Str. Fleșerilor Nr. 5

Vor apărea în curând și se primesc prenotări la următoarele

Novi compozițiuni muzicale de Tib. Brediceanu

Hora (Re b major — Des dur)	Cor.	4—
Hora (La b major — As dur)	„	4—
Doine și cântece românești pe teme populare, caiet V.	„	10—
Jocuri românești pe teme populare, caiet V.	„	10—

plus porto postal recomandat 1 coronă.

Piese vechi, epuizate, au apărut în edițiuni noi. Catalog trimite gratuit **Librăria arhidiecezană Sibiu—Nagyszeben.** 23 3—3

La o familie românească să primește în cvartir,

un băiat de școală,

unde afară de întreținere poate avea și instrucție în limba germană, a se adresa la administrația acestei foi. 25 2—2

Abonați

și răspândiți pretutindenea **Gazeta Poporului** cea mai cu dragoste foaie pentru neam!